

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2017-08-16

§ 110

KS 189/16

Förslag gällande Trygghetsvärdar

Beslut

Ärendet lämnas till kommunstyrelsen utan eget förslag.

Ärendet

Brottsförebyggande rådet fick i uppdrag från kommunstyrelsen 25 januari 2017 i samband med beviljande av medel till bevakning att under 2017 identifiera och föreslå ytterligare trygghetsskapande åtgärder kring Mölnåls centrum. Denna skrivelse är resultatet av ett sammanvägande av lokala BRÅs workshop i november 2015, de samtal med medborgare som genomfördes i november 2016, framgångsrika exempel från andra kommuner och stadsdelar samt regeringens senaste skrivelse om brottsförebyggande arbete. Förslaget som BRÅ Mölnåldal har landat i är införandet av trygghetsvärdar i centrala Mölnåldal, och till viss del fortsatta bevakningstjänster.

Ärendets behandling

Stadsledningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 16 juni 2017.

Förslag till beslut

Stadsledningsförvaltningens förslag till beslut

Inrättande av funktion för trygghetsvärdar 2018 med finansiering genom kommunstyrelsens förfogandeanslag. För 2018 föreslås ett ianspråktagande av kommunstyrelsens eget kapital, stadsledningsförvaltningen, för uppstartseffekt motsvarande 240 tkr. För trygghetsskapande åtgärder 2018 beviljas 450 tkr från kommunstyrelsens förfogandeanslag.

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Stadsledningsförvaltningen
Elin Lund

Kommunstyrelsen

Förslag gällande Trygghetsvärdar

Förslag till beslut

Inrättande av funktion för trygghetsvärdar 2018 med finansiering genom Kommunstyrelsens förfogandeanslag. För 2018 föreslås ett ianspråktagande av kommunstyrelsens eget kapital, stadsledningsförvaltningen, för uppstartseffekt motsvarande 123 tkr. För trygghetsskapande åtgärder 2018 beviljas 450 tkr från KS förfogandeanslag.

Ärendet

Brottsförebyggande rådet fick i uppdrag från KS 170125 i samband med beviljande av medel till bevakning att under 2017 identifiera och föreslå ytterligare trygghetsskapande åtgärder kring Mölnåls centrum. Denna skrivelse är resultatet av ett sammanvägande av lokala BRÅs workshop i november 2015, de samtal med medborgare som genomfördes i november 2016, framgångsrika exempel från andra kommuner och stadsdelar samt regeringens senaste skrivelse om brottsförebyggande arbete. Förslaget som BRÅ Mölnåls har landat i är införandet av trygghetsvärdar i centrala Mölnåls, och till viss del fortsatta bevakningstjänster.

Beredning

I sammanträdesprotokoll från kommunstyrelsen 170125 gällande ansökan från centrumledning AB om medfinansiering för patrullerande ordningsvakter 2017-2018 beslutades följande:

"KS reserverar 450 tkr från sitt förfogande anslag under 2016 och under 450 tkr under 2017 som medfinansiering för bevakningskostnader i Mölnåls centrum. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) i Mölnåls får i uppdrag att under 2017 identifiera och föreslå ytterligare trygghetsskapande åtgärder kring Mölnåls centrum".

I egenskap av Brottsförebyggande samordnare har jag sammanvägt tidigare workshops och samtal som förts inom BRÅ utifrån temat "Hur ökar vi tryggheten på Knutpunkten?" med senaste medborgardialogen, regeringens senaste skrivelse "Tillsammans mot brott" (2016/17:126) samt framgångsrika exempel på arbete i andra kommuner.

Från samtal med Mölnålsbor som Mölnåls stad och polis genomförde i november 2016 framkom att centrala Mölnåls är den del av staden där flest känner sig otrygga. Redan i november 2015 diskuterade lokala BRÅ hur det trygghetsskapande arbetet kan utvecklas och

Dnr KS 189/16

förändras i centrum och vid resecentrum för att möta de behov som finns och införandet av trygghetsvärdar var då ett förslag som kom upp.

Brottsförebyggande arbete bedrivs ofta med målet att skapa trygghet. Men trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är inte alltid samma sak. Det är inte givet att människors trygghetsupplevelse går hand i hand med den faktiska risken för brott. Mölnåls innerstad genomgår en stor förvandling som kommer innebära ökat flöde av människor och handel. Mölnåls resecentrum är Göteborgsregionens näst största och att människor känner sig trygga när de passerar eller stannar i Mölnåls är av stor vikt för den enskilda individen, men även för staden och näringslivet.

I regeringens senaste skrivelse "Tillsammans mot brott" (2016/17:126) så påpekas att enskilda medborgare konkret kan bidra till det brottsförebyggande arbetet i tillägg till polis och andra samhällsfunktioner. Exempel som nämns är grannsamverkan vilket fungerar bra i Mölnåls med drygt 90 aktiva grannsaverkansgrupper. Även trygghetsvandringar nämns, vilket staden kommer genomföra under november månad i centrala Mölnåls. Nattvandrare/trygghetsvärdar nämns också som ett värdefullt komplement till offentliga aktörers trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Den trygghetsskapande åtgärd som idag finansieras genom KS förfogandeanslag går till bevakning á 450 tkr per år och 100 tkr från MCAB som sammanlagt ger 550 tkr. Nokas genomför bevakning mellan kl. 10.00 - 18.00 varje måndag - fredag uppdelat på 4 tillfällen per dag á 30 min, samt 10 utvalda lördagar under ett år. Bevakningen genomförs i centrum.

I tillägg till detta har Västtrafik ett avtal med vaktbolaget Securitas som vid behov bevakar Mölnåls resecentrum, dvs. de platser som räknas som hållplatser.

Bevakning är enligt både lokala och nationella BRÅ inte den enda lösningen på utmaningen att skapa mer upplevd och faktisk trygghet, varken i form av ordningsvakter eller kameraövervakning, även om dessa komponenter också är viktiga.

På workshop inom BRÅ september 2015 gällande otryggheten vid resecentrum konstaterades att det finns behov av mer hållbara lösningar och åtgärder än att endast sätta in ordningsmakt och förlita sig på kontroll- och avvisningsmekanismer bestående av vakthållande. Något som diskuterades var införandet av trygghetsvärdar.

Förslag från BRÅ på ytterligare trygghetsskapande åtgärder

I linje med vad som sagts i lokala BRÅ i slutet av 2015 gällande bl.a. finansiering av trygghetsvärdar har följande förslag arbetats fram som är inspirerat av Järfälla kommun som haft trygghetsvärdar sedan 2004. Järfälla kommun liknar Mölnåls till storlek och befolkningsgrund. I Järfälla började man med trygghetsvärdar i förebyggande syfte och för att mobilisera medborgarna för ökad upplevd trygghet. Utifrån det koncept som finns i Järfälla skulle ett liknande kunna utformas i Mölnåls enligt nedanstående förslag.

Tillvägagångssätt

Trygghetsvärdarna rekryteras via stadens hemsida, annonsering och liknande, men även via föreningar om möjligt. Uppdraget kräver ingen formell utbildning men likt uppdrag som god man eller kontaktperson ställs krav på att vara en bra trygg vuxen och rådig medborgare. Intresserade får komma på en intervju där referens tas. Trygghetsvärdarna är medborgare i kommunen, ofta med andra jobb vid sidan av, men det kan också vara en väg in i sysselsättning och senare in i vanligt arbete då väl genomfört uppdrag är meriterande. Trygghetsvärdarna mottar information om uppdraget och staden ska ha en tydlig policy för vilka förhållningsätt och regler som gäller för trygghetsvärdarna. En samordnarresurs krävs med ansvar för rekrytering och arbetsledning.

Trygghetsvärdarna får ett arvode från staden och de går alltid två och två. Vilka dagar och tider trygghetsvärdarna ska vara ute ska beslutas senare i samband med upprättandet av en tydlig uppdragsbeskrivning. Järfälla kommun har 20 trygghetsvärdar anställda vilket är en optimal minimisiffra, då varje värd behöver vandra drygt sex tillfällen per år givet att de är ute 12 h per vecka i 37 veckor (avdrag för sommarlov och jullov). Trygghetsvärdarna rör sig bara i centrala Mölnåls och huvuduppdraget är att möta människor och skapa en känsla av upplevd trygghet genom att samtala med folk, vara ögon och öron som kan kontakta exempelvis polis, vaktbolag eller fältassistenter, vid behov. Deras roll är också att hålla koll på exempelvis klotter, trasiga bilar eller belysning, något de antecknar varje pass för att sedan föra vidare till rätt kommunal instans.

Trygghetsvärdarna kan erbjudas olika interna utbildningar vid några tillfällen per år kring relevanta ämnen, exempelvis ungdomar i offentliga rummet, HLR, vilka olika funktioner som finns i samhället, hur de ska förhålla sig till andra professionella när de trygghetsvandrar, etc. Övriga motivationshöjande insatser har varit positiva inslag för trygghetsvärdarna

Ekonomi

Förslaget innefattar dels införandet av trygghetsvärdar men också till viss del kvarvarande bevakningstjänster. Första året kommer kostnaden att uppgå till 573 tkr, varav 100 tkr till bevakning. De första tre månaderna kommer samordnaren att behöva arbeta heltid för att rekrytera och få igång processen och arbetet med trygghetsvärdarna. Därefter kommer samordnaren ha uppdraget på 30 %.

Andra året då uppstarten är gjord kommer kostnaden uppgå till 445 tkr varav 100 tkr till bevakning. I beräkningarna är det taget i beaktande att trygghetsvärdarna vandrar 37 veckor av 52, 12 h varje vecka fördelat antingen på två dagar á 6 h eller på annat sätt beroende på vad som anses bäst bemöta behoven.

Det behövs drygt 20 trygghetsvårdar för att det ska bli en rimlig belastning. Beräkningarna bygger på antaganden om att vårdarna alltid går två och två och får ett arvode på 110 kr/h.

Kurser i HLR, övriga fortbildningskurser till trygghetsvandrarna som relevant personal i Mölnåls stad kan erbjuda innebär inga externa föreläsningkostnader, utan snarare timlön för de anställda som håller i ett kurstillfälle. Samordnaren planerar innehållet efter behov.

Helårskostnad tkr (2017 års prisnivå)

	Nuläge	År 1	År 2	År 3	Kommentar
Samordnartjänst		240	152	152	Ev. ansökan om anspråkande av internt eget kapital för uppstartseffekt.
Trygghetsvårdar arvode		128	128	128	
Övriga kostnader		75	50	50	Material, utbildning, telefoni mm.
Sponsring		-20	-10	-10	Västrafik har erbjudit sig att sponsra jackor.
Interna adm. kostnader		50	25	25	
Bevakningstjänster	450	100	100	100	
Summa	450	573	445	445	

Förhoppningar om framtida effekter

Att mobilisera lokalsamhället och de medborgare som bor och lever i staden kan innebära en dubbel vinst. Mer trygghet för medborgarna, av medborgarna. Att se till att medborgare har en tillit till varandra och känner att de är en del av samhället är en av de bakomliggande åtgärder som rekommenderas inom projektet Tryggare och mänskligare Göteborg (Jordan 2006). Människor som känner att de är en del av samhället och känner en identitet med sitt område känner en högre känsla av trygghet än andra människor. Ur ett integrationsperspektiv kan införandet av trygghetsvårdar också ha ett värde, då vårdarna har olika etnisk bakgrund och värdskapet bygger på en "tillsammanskänsla", gemensamt ägande och gemensamt ansvar.

I Järfälla har positiva effekter på trygghetsmätningar noterats efter införandet av trygghetsvandringar.

Det finns en fördel med att även ha bevakning via vaktbolag. Ordningsvakter har andra befogenheter och kan utgöra ett bra komplement. Idag ronderar NOKAS i centrala Mölnåldal dagtid, vilket varit positivt för näringsidkare, handlare och besökare i Centrala Mölnåldal. Dock har många medborgare uttryckt att det är kvällstid, och helger som de känner sig mest otrygga, och i dagsläget har vi ingen bevakning då.

Flera stadsdelar i Göteborg, samt Järfälla har ett liknande system gällande nattvandrare. Som förening kan man nattvandera och då få ett föreningsbidrag från kommunen till föreningen.

Dnr KS 189/16

Som nattvandrare erbjuds man också utbildningar och HLR, och liknande för att uppmuntras i uppdraget. Nattvandrarerna och trygghetsvandrarerna brukar samordnas och gå tillsammans under fredagar och lördagar i Järfälla. I förlängningen är detta något som kan tänkas implementeras även i Mölnåls stad, och då i hela staden, inte bara i centrum.

Expedieras till

Carina Nordgren
Förvaltningschef

Jonathan Folkesson Lyons
Enhetschef